

Formatieprotocol Lansingerland

Algemene uitgangspunten

- Het bestuursvormingsproces vindt plaats met respect voor en vanuit vertrouwen in alle te benoemen fracties in de gemeenteraad.
- De grootste partij (op basis van aantal stemmen in de verkiezingsuitslag) neemt het initiatief voor de onderhandelingen.
- Er worden geen fracties op voorhand uitgesloten in de bestuursvorming.
- Er schuiven maximaal twee vertegenwoordigers per partij aan bij de informatiegesprekken.

Duiding van de verkiezingsuitslag

Op 24 maart 2026 is er voor de beoogd raadsleden van de politieke partijen een duidingsdebat. Deze bijeenkomst vindt plaats op het gemeentehuis. De burgemeester en griffier nemen de organisatie van deze bijeenkomst op zich. In deze eerste bijeenkomst komt in elk geval aan de orde:

- Een eerste reactie op de verkiezingsuitslag
- Akkoord te gaan met het formatieprotocol als leidraad voor de gesprekken
- Het type bestuursvorming dat de fracties voor ogen hebben
- De keuze voor een verkenner die de bestuursvorming kan leiden in minimaal de verkenningfase (en eventueel ook formeerfase).
- (Verwachtingen voor) De opdracht aan de verkenner

Verkenningfase (informatie)

De verkenner/informateur heeft in beginsel de vrije hand in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de werkzaamheden. In elk geval wordt het volgende aangehouden:

- Er wordt een verkenner benoemd die op breed draagvlak van de raad kan rekenen.
- De verkenner spreekt met de vertegenwoordigers van elk van de fracties minstens één keer.
- De verkenner laat zich ondersteunen door een afgevaardigde van de griffie en de ambtelijke organisatie en een externe notulist.
- De verkenner inventariseert in elk geval bij de fracties welk type bestuursvorming men wenselijk acht, de punten die men van belang vindt voor het op te stellen akkoord, de beoogde samenstelling van het college en de positie van de verschillende fracties op deze punten.
- De verkenner betreft de burgemeester in de verkenningfase en houdt hem tijdens het proces regelmatig op de hoogte van de voortgang.
- De verkenner voert zijn of haar opdracht uit en legt verantwoording af met een (schriftelijk) verslag aan de onderhandelaars dat wordt toegelicht in een plenaire bijeenkomst. Ook het conceptpersbericht wordt besproken.

Formatiefase (formatie)

Als het advies van de verkenner steun krijgt van een meerderheid van de gemeenteraad start de formatiefase. De formateur heeft in beginsel de vrije hand in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de werkzaamheden. In elk geval wordt het volgende aangehouden:

- Er wordt een formateur benoemd die minimaal op draagvlak van de fracties die deelnemen aan de formatiefase kan rekenen.
- In de formatiefase wordt in ieder geval overeenstemming bereikt over het inhoudelijk akkoord, het aantal collegeleden en hun benoemingsomvang, de voor te stellen kandidaten voor de posities van wethouder en de concept portefeuilleverdeling.
- Als een onderhandelingsresultaat is bereikt, vindt vaststelling van de uitkomst plaats in de gemeenteraad.
- Is er geen onderhandelingsresultaat, dan vindt een bijeenkomst plaats over de te ondernemen vervolgstappen met de vertegenwoordigers van iedere fractie.
- De formateur laat zich ondersteunen door een afgevaardigde van de griffie en de ambtelijke organisatie.
- De verkenner betreft de burgemeester actief bij de formatiefase (informerend en adviserend)
- De formerende fracties consulteren de burgemeester over het inhoudelijke programma en de portefeuilleverdeling.
- De burgemeester is verantwoordelijk voor de integriteit en het bijbehorende onderzoek risicoanalyse integriteit van kandidaat wethouders en de terugkoppeling daarover aan de gemeenteraad.

Communicatie tijdens verkenning en formatie

De raad wil regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang. Met name in de formatiefase als niet alle partijen meer zijn betrokken. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- De (in)formateur informeert de raad tussentijds meermaals over het proces. Zo nodig vult de (in)formateur dit aan met een duiding en/of motivatie.
- De (in)formateur noemt bijvoorbeeld als terugkoppeling uit het formatieproces de onderwerpen waarover wordt gesproken.